

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий юридичний інститут

Мироненко І.В.

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ

методичні вказівки для підготовки до семінарських занять
магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання
спеціальності «Право»

Івано-Франківськ – 2023

Схвалено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 9 від 16.02.2023 р.)

Затверджено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 4 від 03.05.2023 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 8 від 25.05.2023 р.)

Рецензенти:

Банасевич Ірина Іванівна

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільного права
навчально-наукового юридичного
інституту Прикарпатського
національного університету імені
Василя Стефаника

Ковалишин Олександр Романович

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри судочинства
навчально-наукового юридичного
інституту Прикарпатського
національного університету імені
Василя Стефаника

Мироненко І.В. Міжнародний комерційний арбітраж: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право» спеціалізації «Приватне право». Електронне видання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», 2023. 22 с.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» розроблені на основі навчального плану підготовки магістра спеціальності 081 «Право» за спеціалізацією «Приватне право». В посібнику викладені завдання до семінарських занять з дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж», які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на занятті, практичні завдання для закріплення теоретичного матеріалу. До кожної теми також міститься перелік літератури, а також розширений перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідний вид

відносин станом на 01.02.2023 р.

Методичні вказівки призначені для магістрантів, аспірантів та науково-педагогічних працівників.

© Мироненко І.В., 2023

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	5
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	8
Семінарське заняття № 1. Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу	8
Семінарське заняття № 2-3. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу	9
Семінарське заняття № 4-5. Система та правовий статус комерційних арбітражних судів	10
Семінарське заняття № 6-7. Порядок розгляду справ у міжнародних комерційних судах	11
Семінарське заняття № 8-9. Скасування та виконання рішень комерційних арбітражних судів	12
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ	16
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	17
Семінарське заняття № 1. Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу	17
Семінарське заняття № 2. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу	18
Семінарське заняття № 3. Система та правовий статус комерційних арбітражних судів	19
Семінарське заняття № 4. Скасування та виконання рішень комерційних арбітражних судів	20

ПЕРЕДМОВА

Основною метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» є засвоєння правових знань, пов'язаних з професійною підготовкою фахівців, набуття ними практичних навичок використання і застосування правових норм у сфері міжнародної комерційної діяльності. Предметом дисципліни є комплекс правових відносин, що виникають при врегулюванні спорів у сфері міжнародної комерційної діяльності шляхом звернення до недержавних судових інституцій. Такі правовідносини регулюються нормами міжнародних договорів, рекомендаційними актами міжнародних організацій, а також нормативно-правовими актами національного законодавства. Робоча навчальна програма з дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» враховує положення міжнародних договорів, національного законодавства України, а також практику їх застосування.

Вивчення зазначеної дисципліни ґрунтується на базі правових знань, набутих здобувачами під час вивчення навчальних дисциплін «Господарське право України», «Міжнародне приватне право», «Цивільне процесуальне право», «Господарське процесуальне право», «Правове регулювання міжнародної комерційної діяльності».

Вивчивши дисципліну «Міжнародний комерційний арбітраж» майбутні фахівці повинні вивчити основні положення міжнародних договорів та національного законодавства щодо врегулювання спорів в сфері зовнішньоекономічної діяльності, повинні навчитися правильно застосовувати відповідні правові норми, складати арбітражні угоди та інші правові документи, здійснювати захист законних прав і інтересів суб'єктів міжнародної комерційної діяльності.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

До тем, винесених на розгляд на семінарських (практичних) заняттях, поданий детальний перелік питань, які будуть розглядатись на занятті, перелік контрольних питань, що носять більш деталізований характер і забезпечують та засвідчують глибше освоєння теми. До тем також включені практичні завдання, які передбачають здійснення юридичного аналізу відносин, кваліфікації юридичних фактів, використання положень нормативно-правових актів для вирішення правових конфліктів та ситуацій.

При вирішенні практичних завдань насамперед необхідно проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підлягають застосуванню в даному випадку. При використанні відповідної правової норми попередньо слід переконатись в її чинності та автентичності тексту, встановити межі дії та сферу застосування. В процесі аналізу норми відбувається також її тлумачення, з'ясування змісту з урахуванням вивчених теоретичних положень. Відповідь–вирішення практичних завдань повинна бути максимально повною, обґрунтованою, з посиланням на конкретні статті нормативно-правових актів та визначенням можливих варіантів вирішення, які можуть відрізнитися в залежності від зміни обставин.

Підготовка до семінарських (практичних) занять не вимагає переписування в зошит підготовки до занять положень підручників чи статей нормативно-правових актів. *Більш того, здобувачі, котрі при відповіді будуть механічно читати відповідні записи з своїх зошитів без розуміння їх змісту та не зможуть надати більш конкретні роз'яснення, навести приклади чи відповіді на контрольні запитання, здобудуть низькі оцінки.* Водночас для належних, обґрунтованих відповідей, в першу чергу на контрольні питання та практичні завдання, в зошиті рекомендується вказувати повні назви та інші реквізити відповідних нормативно-правових актів, номери та зміст необхідних статей, вирішення задач чи відповіді на контрольні запитання. Записи в зошитах рекомендується викладати у вигляді тез та загальних висновків як результату повного опрацювання відповідного матеріалу; їх використання при відповідях полегшать виступ здобувача та дадуть змогу викладачу належним чином перевірити підготовку до заняття.

Сформульовані до кожної теми контрольні питання та практичні завдання покликані полегшити здобувачам опрацювання матеріалу, дати їм змогу перевірити рівень та якість підготовки, вказати на необхідність додаткового чи більш поглибленого вивчення лекційного матеріалу, підручників та нормативно-правових актів.

Дотримання викладених вище загальних рекомендацій сприятиме набуттю ґрунтовних знань з дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж», розширенню правового світогляду здобувачів, підвищенню їх професійного рівня.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поняття, завдання та принципи міжнародного комерційного арбітражу.

Основні способи врегулювання спорів у сфері міжнародної комерційної діяльності (переговірний процес, судовий розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, медіація).

Переваги та недоліки арбітражного способу розв'язання міжнародних комерційних спорів.

Види міжнародного комерційного арбітражу.

Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.

Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Поняття, правова природа та види арбітражних угод.

Порядок укладення арбітражних угод;

Вимоги щодо дійсності арбітражних угод;

Типові форми арбітражних угод (застережень);

Правові наслідки укладення арбітражної угоди.

Історія розвитку міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародно-правова уніфікація діяльності міжнародного комерційного арбітражу: загальна характеристика.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.).

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

Конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами і особами інших держав (1965 р.).

Правовий статус Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) та її роль в регулюванні міжнародного комерційного арбітражу.

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж: зміст та значення.

Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ: зміст та сфера застосування.

Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу в Україні: загальна характеристика.

Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж»: зміст та основні положення.

Інституційний міжнародний комерційний арбітраж: загальна характеристика.

Поняття та види інституційних міжнародних комерційних арбітражних судів.

Найбільш відомі інституційні арбітражні установи світу.

Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України (ІСАС).

Морська арбітражна комісія при ТПП України (UMAC).

Міжнародний комерційний арбітраж ad hoc: поняття та види.

Правова регламентація діяльності арбітражних судів ad hoc.

Особливості функціонування арбітражних судів ad hoc.

Порядок звернення до арбітражного суду.

Формування складу арбітражного суду.

Підготовка справи до арбітражного розгляду.

Здійснення арбітражного розгляду у справі.

Завершення арбітражного розгляду.

Вимоги щодо арбітражного рішення та його види.

Арбітражні збори та витрати.

Судовий контроль за діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.

Оспорювання (скасування) арбітражних рішень.

Національні та іноземні арбітражні рішення.

Компетенція національних судових органів щодо визнання та виконання арбітражних рішень.

Доктринальні підходи щодо визнання та виконання іноземних судових рішень.

Порядок визнання та виконання арбітражних рішень в Україні.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття № 1 (2 год.) ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Питання для опрацювання:

Поняття, завдання та принципи міжнародного комерційного арбітражу.

Основні способи врегулювання спорів у сфері міжнародної комерційної діяльності (переговорний процес, судовий розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, медіація).

Переваги та недоліки арбітражного способу розв'язання міжнародних комерційних спорів.

Види міжнародного комерційного арбітражу.

Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.

Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Арбітражна угода:

- поняття, правова природа та види арбітражних угод;
- порядок укладення арбітражних угод;
- вимоги щодо дійсності арбітражних угод;
- типові форми арбітражних угод (застережень);
- правові наслідки укладення арбітражної угоди.

Контрольні питання:

Вкажіть поняття та види міжнародних комерційних арбітражних судів.

Вкажіть відмінності розгляду справ в національних державних судах та міжнародних комерційних арбітражних судах.

Які спори можуть передаватись на розгляд міжнародного комерційного арбітражу?

В чому полягає зміст арбітражного застереження?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Фединяк Г.С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України: навчальний посібник / За ред. О. Б. Верби-Сидор. Львів: Львівський

державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.

Альтернативне вирішення спорів: підручник / За заг. ред. Ю. Д. Притики. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 374 с.

Макеєва О. М., Мудрик Р. Р. Міжнародний комерційний арбітраж: теоретико-правові аспекти. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2020. № 3(56). С. 61-66.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності укладена (1992 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Типові арбітражні застереження, рекомендовані Арбітражним інститутом Торгової палати міста Стокгольма. Арбітражний інститут Торгової палати міста Стокгольма: офіційний сайт. 1) URL: <https://sccarbitrationinstitute.se/en/model-clauses/model-clause-english>; 2) URL: <https://sccarbitrationinstitute.se/en/model-clauses/model-clause-russian/>

Рекомендоване арбітражне застереження Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. *Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України*: офіційний сайт. URL: <https://icac.org.ua/arbitrazh/arbitrazhne-zasterezhennya/>

Семінарське заняття № 2-3 (4 год.)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Питання для опрацювання:

Історія розвитку міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародно-правова уніфікація діяльності міжнародного комерційного арбітражу: загальна характеристика.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.).

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

Конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами і особами інших держав (1965 р.).

Правовий статус Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) та її роль в регулюванні міжнародного комерційного арбітражу.

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж: зміст та значення.

Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ: зміст та сфера застосування.

Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу в Україні: загальна характеристика.

Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж»: зміст та основні положення.

Контрольні питання:

Визначте сферу застосування Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.).

Вкажіть принципові відмінності Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.) та Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

Назвіть чинні для України міжнародні договори з питань міжнародного комерційного арбітражу?

Якими правовими актами визначено правовий статус Міжнародного комерційного арбітражного суду при ТПП України?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Фединяк Г.С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Коваленко І. В. Міжнародний комерційний арбітраж: від античності до сьогодення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Т. 1. Вип. 6. С. 101-105.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності укладена (1992 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж,
(редакція 2006 р.). URL:
https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/07-87000_ebook.pdf

Семінарське заняття № 4-5 (4 год.)

СИСТЕМА ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ СУДІВ

Питання для опрацювання:

Інституційний міжнародний комерційний арбітраж: загальна характеристика.

Поняття та види інституційних міжнародних комерційних арбітражних судів.

Найбільш відомі інституційні арбітражні установи світу.

Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України (ІСАС).

Морська арбітражна комісія при ГПП України (УМАС).

Міжнародний комерційний арбітраж ad hoc: поняття та види.

Правова регламентація діяльності арбітражних судів ad hoc.

Особливості функціонування арбітражних судів ad hoc.

Контрольні питання:

Вкажіть види міжнародних комерційних арбітражних судів.

Якими актами регулюється діяльність того чи іншого міжнародного комерційного арбітражного суду.

Місце інституційного арбітражу і його формування.

Арбітражі зі спеціальною (обмеженою) юрисдикцією та їх компетенція.

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія / за заг. О. Д. Крупчана. К: 2020. 170 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (редакція 2021 р.). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/21-07998_ebook_r.pdf

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж, (редакція 2006 р.). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/07-87000_ebook.pdf

Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Регламент Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати міста Стокгольма. URL: 1) https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2023-01/scc_arbitration_rules_2023_eng.pdf; 2) https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2022-11/arbitrationrules_russian_2020.pdf

Семінарське заняття № 6-7 (4 год.)

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ У МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ СУДАХ

Питання для опрацювання:

- Порядок звернення до арбітражного суду.
- Формування складу арбітражного суду.
- Підготовка справи до арбітражного розгляду.
- Здійснення арбітражного розгляду в справі.
- Завершення арбітражного розгляду.
- Вимоги щодо арбітражного рішення та його види.
- Арбітражні збори та витрати.

Контрольні питання:

- Вкажіть загальний порядок формування складу міжнародного

комерційного арбітражного суду.

В якому порядку вирішуються спори, пов'язані з формуванням та діяльністю міжнародних комерційних арбітражних судів.

Вкажіть обов'язкові вимоги щодо дійсності рішення міжнародного комерційного арбітражного суду.

В яких випадках та в якому порядку може бути скасована рішення міжнародного комерційного арбітражного суду?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія / за заг. ред. О. Д. Крупчана. К: 2020. 170 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (редакція 2021 р.). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/21-07998_ebook_r.pdf

Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Регламент Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати міста Стокгольма. URL: 1)

https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2023-01/scc_arbitration_rules_2023_eng.pdf; 2)

https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2022-11/arbitrationrules_russian_2020.pdf

СКАСУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ СУДІВ

Питання для опрацювання:

Судовий контроль за діяльністю міжнародного комерційного арбітраж.

Оспорювання арбітражних рішень.

Національні та іноземні арбітражні рішення.

Компетенція національних судових органів щодо визнання та виконання арбітражних рішень.

Доктринальні підходи щодо визнання та виконання іноземних судових рішень.

Порядок визнання та виконання арбітражних рішень в Україні.

Контрольні питання:

В чому полягає відмінність між національними та іноземними арбітражними рішеннями?

Які органи в Україні розглядають питання щодо надання дозволу на виконання арбітражних рішень?

В чому полягає зміст системи екзекватури?

В яких випадках рішення арбітражних судів не підлягають виконанню в Україні?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Фединяк Г.С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум / За заг. ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2020. 668 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV (із наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах щодо надання дозволу на виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів та їх оспорювання / Упоряд.: канд. юрид. наук Д.Д. Луспенник, канд. юрид. наук Ю. В. Черняк. Київ, 2019. Вип. 2. 33 с.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання включають:

- *реферат (есе) за вузько - спеціальною проблематикою;*
- *бібліографічний опис наукових поглядів та їх коротка анотація;*
- *узагальнення судової практики.*

Вибір індивідуальної роботи здійснюється за погодженням з викладачем, який проводить семінарські заняття. Здобувач обирає одну із тем навчальної дисципліни та вид індивідуального завдання. Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи здобувачів здійснює викладач, який веде практичні заняття. За індивідуальну роботу здобувач має можливість отримати максимально **5 балів**.

Виконані індивідуальні завдання за тематикою дисципліни ***слід подавати здобувачами на семінарські заняття, на яких розглядаються відповідні теми.*** Подача виконаних індивідуальних завдань в кінці семестру допускається виключно з дозволу викладача.

Тематика рефератів, які пропонуються до індивідуального виконання, розміщена у розділі «Тематика та зміст семінарських занять» даних Методичних вказівок. Використання даної форми індивідуальної роботи забезпечує формування у здобувачів самостійного мислення та логічності застосування наявного фактичного матеріалу.

Під час оцінки результативності написання реферату враховується наявність власного бачення щодо розуміння винесеної для опрацювання тематики. Загальний обсяг реферату повинен становити 10-12 сторінок.

Реферат складається із «Вступу», основної частини, «Висновків». У кінці додається «Список використаних джерел», на початку «Зміст» із нумерацією сторінок структурних частин.

У «Вступі» розкривається мета дослідження, відображається актуальність теми, дається характеристика напрацювань по даній темі. Основна частина має бути виконана у вигляді одного розділу. Виклад матеріалу повинен бути систематизованим, чітким, лаконічним та логічним. У «Висновках» слід висвітлити результати проведеного автором дослідження. Список використаних джерел подається в алфавітному порядку і має налічувати не менше ніж 5 джерел з яких не менше 3-х за останні три роки.

Об'єм «Вступу» – одна сторінка, основної частини – до восьми сторінок, «Висновки» — одна сторінка.

Тематика завдання «бібліографічний опис наукових публікацій та їх коротка анотація»

Загальна характеристика арбітражного розгляду спорів.

Історія його виникнення та розвитку міжнародного комерційного арбітражу.

Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.

Історія міжнародно-правової уніфікації норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.

Поняття постійно діючих арбітражних органів та їх загальна характеристика.

Поняття арбітражу та загальна характеристика ad hoc.

Арбітражні угоди, призначення арбітрів, арбітражне провадження й винесення арбітражного рішення та закінчення арбітражного розгляду справи відповідно до чинного законодавства України.

Поняття й природа арбітражної угоди.

Вимоги до форми арбітражної угоди, істотні й факультативні умови арбітражної угоди.

Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу.

Можливість перегляду та оскарження рішення міжнародного комерційного арбітражу.

Узагальнення судової практики з цивільних справ, які пов'язані із ...

Суб'єктами визнання та виконання арбітражних рішень.

Підставами для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу.

Підставами для відмови у визнанні й виконанні іноземних арбітражних рішень.

Процедурою визнання й виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Питання для опрацювання:

Поняття та види міжнародного комерційного арбітражу.

Особливості розгляду справ в міжнародних комерційних арбітражних судах.

Правове регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу: загальна характеристика.

Компетенція арбітражного суду.

Арбітражна угода:

- поняття та види арбітражних угод;
- порядок укладення арбітражних угод;
- вимоги щодо дійсності арбітражних угод.

Контрольні питання:

Вкажіть поняття та види міжнародних комерційних арбітражних судів.

Вкажіть відмінності розгляду справ в національних державних судах та міжнародних комерційних арбітражних судах.

Які спори можуть передаватись на розгляд міжнародного комерційного арбітражу?

В чому полягає зміст арбітражного застереження?

Визначте сферу застосування Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.).

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 374 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Типові арбітражні застереження, рекомендовані Арбітражним інститутом Торгової палати міста Стокгольма. Арбітражний інститут Торгової палати міста Стокгольма: офіційний сайт. URL: <https://sccinstitute.com/>

Рекомендоване арбітражне застереження Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. *Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України*: офіційний сайт. URL: <https://icac.org.ua/arbitrazh/arbitrazhne-zasterezhennya/>

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Питання для опрацювання:

Сучасні тенденції у сфері правового регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародно-правові акти з питань міжнародного комерційного арбітражу: загальна характеристика.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень було підписано (1958 р.).

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

Національне законодавство України про міжнародний комерційний арбітраж.

Контрольні питання:

Визначте сферу застосування Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.).

Вкажіть принципи відмінності Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.) та Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.).

Назвіть чинні для України міжнародні договори з питань міжнародного комерційного арбітражу?

Якими правовими актами визначено правовий статус Міжнародного комерційного арбітражного суду при ТПП України?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

СИСТЕМА ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ СУДІВ

Питання для опрацювання:

Інституційний міжнародний комерційний арбітраж: загальна характеристика.

Поняття та види інституційних міжнародних комерційних арбітражних судів.

Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України (ІСАС).

Морська арбітражна комісія при ТПП України (УМАС).

Міжнародний комерційний арбітраж ad hoc: поняття та види.

Правова регламентація діяльності арбітражних судів ad hoc.

Контрольні питання:

Вкажіть види міжнародних комерційних арбітражних судів.

Якими актами регулюється діяльність того чи іншого міжнародного комерційного арбітражного суду.

Місце інституційного арбітражу і його формування.

Арбітражі зі спеціальною (обмеженою) юрисдикцією та їх компетенція.

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Правовий статус арбітра міжнародного

комерційного арбітражу: монографія / за заг. О. Д. Крупчана. К: 2020. 170 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (редакція 2021 р.). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/21-07998_ebook_r.pdf

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж, (редакція 2006 р.). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/07-87000_ebook.pdf

Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Регламент Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України (редакція від 22.12.2022 р.). URL: https://icas.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2023.pdf

Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати міста Стокгольма. URL: 1) https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2023-01/scc_arbitration_rules_2023_eng.pdf; 2) https://sccarbitrationinstitute.se/sites/default/files/2022-11/arbitrationrules_russian_2020.pdf

Семінарське заняття № 4 (2 год.)

СКАСУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ СУДІВ

Питання для опрацювання:

Судовий контроль за рішеннями міжнародних комерційних арбітражних судів (оспорювання арбітражних рішень).

Національні та іноземні арбітражні рішення.

Компетенція національних судових органів щодо визнання та виконання арбітражних рішень.

Доктринальні підходи щодо визнання та виконання іноземних судових рішень.

Порядок визнання та виконання арбітражних рішень в Україні.

Контрольні питання:

Вкажіть форми контролю за діяльністю міжнародного комерційного арбітражного суду?

Які рішення міжнародного комерційного арбітражу слід розглядати як іноземні?

В яких випадках та в якому порядку може бути скасована рішення міжнародного комерційного арбітражного суду?

Рекомендована література:

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

Фединяк Г.С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум / За заг. ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2020. 668 с.

Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с.

Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV (із наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах щодо надання дозволу на виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів та їх оспорювання / Упоряд.: канд. юрид. наук Д. Д. Луспенник, канд. юрид. наук Ю. В. Черняк. Київ, 2019. Вип. 2. 33.